

	[1]	[1]	
Cheb, žel. stanice, odj.:	7:38	9:37	spoj jede každý den
Aš, žel. stanice, příj.:	8:08	10:07	[1] vlak 148 Cheb - Aš - Hof
	[2]	[2]	
Aš, žel. stanice, odj.:	9:13	11:30	spoj jede v sobotu, v neděli a ve svátek
Hranice rozc., příj.:	9:42	12:05	[2] bus 411240 Aš - Hranice

0,000 km start - autobusová zastávka Hranice rozc., (572 m)

0,200 km po červené Hranice, (570 m); město Hranice bylo pravděpodobně založeno na přelomu 12. a 13. století. Původní název „**Rossbach**“, což v překladu znamená „**Koňský potok**“, vznikl podle potoka protékajícího obcí. Zde první obyvatelé obce napájeli své koně, a tak se píjící kůň dostal i do znaku města. Za nejstarší osadu našeho regionu možno považovat **Trojmezi** (výstižný název pro trojmezi Čech, Bavorska a Sasky), které do roku 1947 neslo jméno **Gottmansgrün**. O něco později než Trojmezi vznikly další osady – **Friedersreuth (Pastviny)** a **Thonbrunn (Studánka)**. První písemná zpráva o Rossbachu pochází z počátku 14. století – někdy je uváděn rok 1306, jindy 1318. Podle některých pramenů pochází první písemná zmínka o obci až z roku 1413. Jedná se o kupní smlouvu Konráda z Neiberku, který prodal vše, co patří k obci Heinrichu Zedtwitzovi. Tímto prodejem šlechtický rod Zedtwitzů plných 400 let rozhodoval o osudu Hranic. Obec, nejprve zemědělská, se začala postupně stávat i střediskem řemeslné výroby – mlynářství (6 mlýnů), krejčovství, obuvnictví, kovářství a tkalcovství. Cecharní oprávnění vydávali pochopitelně Zedtwitzové. První oprávnění pochází z roku 1591. Roku 1623 se v Aši začalo se stavbou evangelického kostela. Roku 1629 však násilná rekatolizace dostihla i Hranice, které musel opustit evangelický farář na plných 20 let. K dovršení všech útrap postihla v této době město „černá smrt“ (mor). Roku 1719 započala přestavba evangelického kostela svatého Martina, který byl postaven v raně barokním slohu roku 1682. V obci je ještě jeden kostel, a to katolický kostel Navštívení Panny Marie, který byl postaven roku 1894.. V roce 1882 byly Hranice povýšeny na městy. Obecní úřad od svého vzniku r. 1850 používal vždy na svých úředních razítkách a pečetích emblém koně píjícího z potoka. Je to mluvící znamení odvozené od bývalého názvu města „Rossbach“. Městský znak byl zaregistrován komisí pro znaky měst Ministerstva vnitra ČSR v roce 1988.

2,900 km po červené Trojmezská přehrada, (574 m); přehrada je na levé straně ve směru cesty

3,200 km po červené Trojmezi, (568 m); osada

5,600 km po červené U Lenky, (566 m)

7,100 km po červené bývalá osada Císařský Hamr (Kaiserhammer), (543 m); Zaniklá osada nedaleko trojmezi Česka, Sasky a Bavorska. Do dnešních dnů se dochoval kamenný most, smírčí kříž a železno-rudná štola.

7,600 km po červené Trojstátí CZ/D, (539 m); trojstátí Čech, Bavorska a Sasky.

Zde najdete historické hraniční kameny z roku 1844 s označením D/S (Deutschland Sachsen), D/B (Deutschland Bayern), C (Česko) s číslem 1/1

9,600 km po červené U Lenky, (566 m)

11,900 km po červené Trojmezi, (568 m); osada

12,200 km po červené Trojmezská přehrada, (574 m); přehrada je na pravé straně ve směru cesty

14,900 km po červené Hranice, (570 m)

15,500 km po červené Hranice žst., (572 m)

	[2]	[2]	[2]	
Hranice rozc., odj.:	12:25	14:30	16:40	spoj jede v sobotu, v neděli a ve svátek
Aš, žel. stanice, příj.:	12:55	15:00	17:08	[2] bus 411240 Hranice - Aš
	[1]	[1]	[3]	[1]
Hranice žst., odj.:			17:13	spoj jede každý den
Aš, žel. stanice, odj.:	13:47	15:47	17:44	spoj jede každý den
Cheb, žel. stanice, příj.:	14:19	16:19	18:19	[1] vlak 148 Hof - Aš - Cheb [1] vlak 148 Hranice - Aš

spojení Cheb - Hranice viz trasa **M1**

0,000 km start - autobusová zastávka Hranice rozc., (572 m)

3,000 km po červené Studánka, žst., (611 m); za železniční tratí je rybník Nový u Studánky, který se používá jako koupaliště

4,100 km po modré Studánka, bus., (645 m); *prvně je Studánka v historických dokumentech zmiňována v roce 1392 jako majetek Neubergů z Podhradí. V roce 1413 Konrád z Neubergeru prodává Zedtwitzům, konkrétně Jindřichovi. V 15. století byla Studánka patrně zcela zničena během války Zedtwitzů s městem Cheb, ale byla znovu obnovena v 16. století. Ve Studánce se nacházelo tvrziště, jehož poslední stopy byly zničeny v 80. letech 20. století při melioraci okolní půdy. Před 1. světovou válkou žilo ve Studánce kolem 700 obyvatel. Vesnice v té době spadala pod obec Podhradí. Mezi světovými válkami se stala samostatnou obcí. Po 2. světové válce a odsunu německého obyvatelstva z Československa klesl počet obyvatel o více jak 50 %. V roce 1975 byla Studánka připojena k Hranicím, jejichž místní částí je dodnes.*7,300 km po modré Podhradí - zříc., (579 m); *Nejzápadnější hrad na nynějším českém území byl založen na přelomu 12. a 13. století švábskými rytíři z Neubergeru. Hrad nikdy neměl české jméno. Poté, co zámek v roce 1902 vyhořel a již nebyl nikdy rekonstruován, zůstal areál hradu a zámku bez známek zájmu města i státu. Zachovala se jen štíhlá okrouhlá věž o výšce 22 metrů.*7,400 km po modré Kostel Dobrého pastýře, (576 m); *Evangelický kostel v barokním stavebním slohu. Objekt vznik přestavbou původního menšího kostela. Loď kostela je obdélníková s vysokou střechou, po obou stranách vystupují malé kaple. Kostelní věž je v základech čtvercová, v patře osmiboká, završena cibulovitou kupolí. V interiéru malby andělů od Rodiuse von Föslau z r. 1711, oltář a chórové lavice od Jindřicha Šimona Zietlera z Doubravy. V edikule obraz, kde je vyobrazen dnes již zaniklý zámek v Kopanínách.*

7,500 km po modré Podhradí, (574 m)

10,400 km po modré Rozcestí pod Hájem, (690 m)

11,300 km po modré Háj - rozhledna (Hainberg), (745 m); *kamenná rozhledna je nejzápadnější vyhlídkovou stavbou u nás. Patří mezi tzv. Bismarckovy rozhledny, kterých se dochovalo po světě 173. Rozhledna byla slavnostně otevřena 19. června 1904. Na vyhlídkovou plošinu ve výšce 25 metrů vystoupáte po 122 schodech. Celková výška rozhledny je pak 34 metrů. Vstupné je dobrovolné. Z rozhledny se vám naskytne výhled na město Aš, Krušné hory, Slavkovský a Český les.*12,900 km po modré Aš, kostel sv. Mikuláše, (653 m); *zbudovaný v letech 1867-71 v pseudorenesančním stylu. Stavba byla projektována architektem K. Wiedermannem z Františkových Lázní. Svatyní dominuje věž vysoká 48 metrů, je v ní zasazena pamětní deska z původního kostela sv. Mikuláše z r. 1780. Oltářní obraz sv. Mikuláše byl namalován r. 1869.**Muzeum Aš - městské národopisné a textilní muzeum, otevřeno 9:00÷12:00, 13:00÷17:00*

13,700 km po modré Masarykovo náměstí, (638 m)

15,400 km po modré Aš, železniční stanice, (641 m)

	[1]	[1]	[1]	[1]	
Aš, žel. stanice, odj.:	13:47	15:47	17:47	19:47	spoj jede každý den
Cheb, žel. stanice, příj.:	14:19	16:19	18:19	20:19	[1] vlak 148 Hof - Aš - Cheb

spojení Cheb - Hranice viz trasa **M1**

- 0,000 km start - autobusová zastávka Hranice rozc., (572 m)
začátek trasy v délce 9,60 km je shodný s trasou **M1** až k rozcestníku U Lenka
- 9,600 km po červené U Lenka, (566 m)
- 10,600 km po červené Na Signálce, (561 m); pokračovat po cyklostezce 2058 - odbočit vpravo
- 13,800 km cyklo 2058 Pastviny, rozc., (608 m)
- 14,300 km cyklo 2058 Pastviny, (620 m); Poprvé jsou Pastviny zmiňovány v roce 1413, a to ve smlouvě, kde Neubergové prodali Pastviny (spolu s Hranicemi, Studánkou a Trojmezím) Zedtwitzům. Pastviny se rozvíjely jako zemědělská osada. Nacházelo se zde několik mlýnů. Industrializace se zde začala projevovat až na konci 18. století. V 18. století byla vesnice okupována pruským vojskem, které zde způsobilo obrovské škody. V roce 1893 zde byla postavena škola, kde se vyučovalo již celoročně. Tato škola byla v roce 1962 zbourána, a na jejím místě byla postavena kasárna pohraniční stráže. V 90. letech 20. století byla opuštěná kasárna odkoupena soukromým majitelem, a dnes zde sídlí soukromá firma. V areálu se nachází pomník padlému vojákovi. V roce 1929 byl v Pastvinách odhalen památník obětím 1. světové války. Po odsunu německého obyvatelstva v roce 1945 zde zůstalo jen málo obyvatel, a vinou špatné dosídlovací politiky nebyl nikdo, kdo by se staral o místní domy a usedlosti. Později, při značení hraničního pásma bylo strženo přes 140 budov.
- 16,400 km cyklo 2058 U Loupežníka, (667 m)
- 18,400 km po červené Podhradí, žst., (675 m)
- 20,700 km po zelené hřbitov Podhradí, (595 m)
- 21,300 km po zelené Podhradí, (558 m); Evangelický kostel **Dobrého pastýře** v barokním stavebním slohu. Objekt vznik přestavbou původního menšího kostela. Loď kostela je obdélníková s vysokou střechou, po obou stranách vystupují malé kaple. Kostelní věž je v základech čtvercová, v patře osmiboká, završena cibulovitou kupolí. V interiéru malby andělů od Rodiuse von Föslau z r. 1711, oltář a chórové lavice od Jindřicha Šimona Zietlera z Doubravy. V edikule obraz, kde je vyobrazen dnes již zaniklý zámek v Kopaninách.
- Neuberk** - nejzápadnější hrad na nynějším českém území byl založen na přelomu 12. a 13. století švábskými rytíři z Neubergu, Hrad nikdy neměl české jméno. Poté, co zámek v roce 1902 vyhořel a již nebyl nikdy rekonstruován, zůstal areál hradu a zámku bez známek zájmu města i státu. Zachovala se jen štíhlá okrouhlá věž o výšce 22 metrů.
- 24,200 km po modré Rozcestí pod Hájem, (690 m)
- 25,200 km po modré Háj - rozhledna (Hainberg), (745 m); kamenná rozhledna je nejzápadnější vyhlídkovou stavbou u nás. Patří mezi tzv. Bismarckovy rozhledny, kterých se dochovalo po světě 173. Rozhledna byla slavnostně otevřena 19. června 1904. Na vyhlídkovou plošinu ve výšce 25 metrů vystoupáte po 122 schodech. Celková výška rozhledny je pak 34 metrů. Vstupné je dobrovolné. Z rozhledny se vám naskytne výhled na město Aš, Krušné hory, Slavkovský a Český les.
- 26,800 km po modré Aš, kostel sv. Mikuláše, (653 m); zbudovaný v letech 1867-71 v pseudorenesančním stylu. Stavba byla projektována architektem K. Wiedermannem z Františkových Lázní. Svatyni dominuje věž vysoká 48 metrů, je v ní zasazena pamětní deska z původního kostela sv. Mikuláše z r. 1780. Oltářní obraz sv. Mikuláše byl namalován r. 1869.
- Muzeum Aš - městské národopisné a textilní muzeum, otevřeno 9:00÷12:00, 13:00÷17:00
- 27,500 km po modré Masarykovo náměstí, (638 m)
- 29,200 km po modré Aš, železniční stanice, (641 m)

	[1]	[1]	[1]	[3]
Aš, město, odj.:				20:50

Aš, žel. stanice, odj.:	15:47	17:47	19:47	20:56
-------------------------------	-------	-------	-------	-------

Cheb, žel. stanice, příj.:	16:19	18:19	20:19	21:26
----------------------------------	-------	-------	-------	-------

spoj jede každý den
[1] vlak **148** Hof - Aš - Cheb
[3] vlak **148** Aš město - Cheb

spojení Cheb - Hranice viz trasa **M1**

- 0,000 km start - autobusová zastávka Hranice rozc., (572 m)
začátek trasy v délce 29,20 km je shodný s trasou **K** až k rozcestníku Aš, železniční stanice
- 29,200 km po modré Aš, železniční stanice, (641 m)
- 30,200 km po modré Mokřiny, kostel sv. Karla Boromejského, (642 m); kostel byl vystavěn jako secesní v roce 1912. Autorem návrhu byl Anton Möller. Jednotlivá stavba s věží a půlkruhovou apsidou.
- 32,100 km po modré Nebesa, (690 m); restaurace Nebesa, otevřeno 11:00÷22:00
Kaple Panny Marie římskokatolické farnosti Aš pochází z roku 1907. V interiéru novogotický oltář.
- 35,900 km po modré Goethovy skály, (629 m); přírodní park Goethova skalka. Jedná se o bizarní křemencové skály vysoké 3 až 15 m nacházející se na vrcholovém hřebenu Goethova vrchu (670 m) nad silnicí z Hazlova do Aše. Název získala skalka díky německému básníkovi, který si toto místo oblíbil a často navštěvoval. Přírodní památka je součástí Přírodního parku Halštrov. Goethův vrch (670 m.n.m.) nabízí pěkné výhledy.
- 36,300 km po modré Goethova skalka, (638 m)
- 37,000 km po modré Goethův kámen, odbočka, (645 m)
- 37,250 km po modré Goethův kámen, (654 m); Goethův kámen s pamětní deskou, která připomíná zdejší pobyt německého básníka J. W. Goetha.
- 37,500 km po modré Goethův kámen, odbočka, (645 m)
- 38,800 km po modré Skalka, odbočka, (616 m); první písemná zmínka o Skalce pochází z roku 1224. Do roku 1868 patřila vesnice pod obec Hazlov. Poté se stala samostatnou obcí spolu s dnes již zaniklou vesnicí Otov (Ottengrün). Skalka byla častým cílem turistů díky nedalekým křemenným valům, kde se pravidelně zastavoval básník Johann Wolfgang von Goethe. Před 2. světovou válkou žilo ve Skalce skoro 300 obyvatel. Po odsunu německého obyvatelstva nebyla oblast plně dosídlena, a počet obyvatel značně poklesl. Od roku 1970 patří Skalka opět pod obec Hazlov. Zajímavostí je, že když se J. W. Goethe v okolí zastavoval, spojoval německé jméno obce (Rommersreuth) s římským osídlením. Jedná se však o chybný Goethův výklad, protože římská kolonizace zde nebyla nikdy doložena. Goethe se však se svou teorií svěřil místnímu faráři, který poté tuto myšlenku začal prezentovat v tehdejší vědeckém světě, a oblast tak zpopularizoval.
- 39,900 km po modré Dolní Ovčín, rybník, (578 m)
- 41,200 km po zelené Hazlov, žel. stanice, (560 m); První zmínka o obci pochází z roku 1224 kdy se v historických pramenech objevuje Bedřich z Hazlova, který pravděpodobně založil místní hrad. Páni z Hazlova vlastnili obec až do roku 1401, kdy ji od nich odkoupil Mikuláš Jur z Chebu. Dalšími majiteli Hazlova byli od roku 1450 Landwüstové, později loupeživý Jan Maléřník, od roku 1579 Kocovští, dále Dětrichovci a na krátkou dobu také Nosticové. Poté získali obec i hrad Moserové, kteří jako dobří páni pomohli Hazlovu z krize a rozšířili hrad, který nakonec přestavěli v zámek. Posledním šlechtickým rodem obývajícím zámek byli až do roku 1945 Hemfeldové. Do konce 18. století byl Hazlov převážně zemědělskou obcí. Na počátku 19. století se v Hazlově, stejně jako na celém Ašsku začal rozvíjet průmysl, převážně textilní. V roce 1822 byla otevřena první přídelna, která byla poháněna vodním kolem. Následovaly textilní firmy Bareuther a Weigandt. Největší továrna vznikla přímo v centru obce, a patřila průmyslníkovi Göldnerovi. Tato firma existovala až do roku 2008 (s novými majiteli), kdy byla uzavřena. Již v roce 1553 zde byl v sousedství dnešního zámku založen pivovar s nejstarší tradicí na Ašsku. Ten již zanikl, ale jeho budova dodnes slouží jako pivnice.

	[1]	[1]	[1]	[3]	
Hazlov, žel. stanice, odj.:	15:58	17:58	19:58	21:05	spoj jede každý den
Cheb, žel. stanice, příj.:	16:19	18:19	20:19	21:26	[1] vlak 148 Hof - Aš - Cheb
					[3] vlak 148 Aš město - Cheb